

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

Na temelju članka 52. stavka 2. uz suglasnost ravnatelja Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo, te članka 55. stavka 3., članka 56. stavka 4. i članka 57. stavka 6. Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja ("Narodne novine", broj 131/97.), ministar poljoprivrede i šumarstva donosi

PRAVILNIK

O TEMELJNIM ZAHTJEVIMA O KAKVOĆI POLJOPRIVREDNOG SADNOG MATERIJALA, NAČINU PAKIRANJA, PLOMBIRANJA, DEKLARIRANJA I UVJETIMA DRŽANJA SADNOG MATERIJALA

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se temeljni zahtjevi o kakvoći poljoprivrednog sadnog materijala, način pakiranja, plombiranja i deklariranja, obrazac i boja deklaracije prema kategoriji sadnog materijala, način vođenja evidencije o izdanim deklaracijama te uvjeti koji osiguravaju održavanje kakvoće sadnog materijala.

Članak 2.

Poljoprivredni sadni materijal u voćarstvu, vinogradarstvu i hmeljarstvu (u daljnjem tekstu: sadni materijal) mora odgovarati temeljnim zahtjevima o kakvoći sadnog materijala određenim ovim Pravilnikom te mora biti zdravstveno pregledan temeljem Zakona o zaštiti bilja ("Narodne novine", br. 10/94. i 19/94.).

II. TEMELJNI ZAHTJEVI O KAKVOĆI SADNOG MATERIJALA

Sadni materijal u voćarstvu

Članak 3.

Plemke za cijepljenje jesu dijelovi mladica, jednogodišnjih izbojaka, zdrave i neoštećene, s dobro razvijenim i zdravim pupovima, najmanje debljine 5 mm.

Reznice su zdravi i neoštećeni dijelovi mladica jednogodišnjih izbojaka ili korijena najmanje debljine:

1. zelene reznice: 3 mm,
2. zrele reznice: 5 mm,
3. reznice korijena: 5 mm.

Ukorijenjene reznice jesu biljke nastale ukorjenjivanjem reznice, zdrave i neoštećene, s dobro razvijenim korijenovim sustavom.

Ukorijenjeni izbojci nastali iz adventivnih pupova glave matičnog grma zdravi su i neoštećeni, s razvijenim korijenovim sustavom. Nadzemni dio mora biti najmanje visine 200 mm, a najmanjeg promjera u bazi 3 mm.

Izdanci nastali iz adventivnih pupova korijena jesu ukorijenjeni, zdravi i neoštećeni, dobro razvijenog korijenova sustava, nadzemnog dijela najmanje visine 200 mm, a moraju imati najmanje dva dobro razvijena pupa, najmanjeg promjera tik iznad tla 3 mm.

Sjemenjaci su biljke uzgojene iz sjemena voćke s matičnih stabala, zdrave, neoštećene, dobro razvijena korijenova sustava, nadzemnog dijela najmanje visine 200 mm, najmanjeg promjera tik iznad tla 3 mm.

Cijepljene podloge jesu biljke na kojima je cijepljen i primljen jedan ili više dobro razvijenih pupova, zdrave, neoštećene, dobro razvijena korijenova sustava, nadzemnog dijela najmanje visine 300 mm, najmanjeg promjera tik iznad tla 8 mm.

Podloge ukorijenjene "in vitro" uvjetima jesu dobro ukorijenjene, neoštećene i ravne stabljike, najmanje visine 200 mm, najmanjeg promjera nadzemnog dijela tik iznad korijenova vrata 2 mm.

Voćna sadnica jest jednogodišnja ili višegodišnja biljka nastala iz vegetativnih dijelova matične biljke ili spajanjem podloge i plemke, ili uzgojena iz sjemena matične biljke.

Voćne sadnice moraju imati dobro razvijen i neoštećen korijen. Nadzemni dio sadnica iznad korijenova vrata najmanje visine za:

1. jabuke, kruške, dunje, šljive, trešnje, nektarine, višnje, marelice, bajame, kaki - 1200 mm;
2. masline i breskve - 1000 mm;
3. agrume - 800 mm;
4. kivi - 500 mm;
5. sve ostale vrste - 600 mm.

Najmanjeg su promjera 10 mm mjerenog 10 cm iznad cijepljenog mjesta ili korijenovog vrata.

Voćna sadnica jagode biljka je nastala iz vriježe matične biljke, najmanjeg promjera korijenova vrata 5 mm, zdrava i dobro razvijena korijena.

Voćne sadnice (osim jagode) u posudi moraju biti posađene u najmanje 3 l supstrata, a jagode u najmanje 0,2 l supstrata.

Članak 4.

Reznice plemki jesu dijelovi loze koji u proizvodnji loznih cijepova i kod drugih standardnih tehnika cijepljenja služe za tvorbu nadzemnog dijela trsa. Reznice plemki za cijepljenje moraju imati najmanju duljinu od baze donjeg nodija i gornjeg internodija za:

1. pet uporabivih pupova 500 mm;
2. jedan uporabivi pup 65 mm,

od čega je 15 mm rez iznad pupa, a 50 mm ispod pupa.

Reznice podloge jesu dijelovi loze koji u proizvodnji loznih cijepova služe za tvorbu podzemnog dijela trsa. Reznice podloga za cijepljenje jesu promjera mjerenog na sredini internodija (uži promjer) za:

1. *Vitis rupestris* i njene križance s *Vitis viniferom* 6-12 mm;
2. sve ostale vrste 6,5-12 mm.

Udio reznica s promjerom do 7 mm, za *Vitis rupestris* i njene križance s *Vitis vinifera* te do 7,5 mm za ostale vrste, ne smije prijeći 25% od ukupne količine.

Najmanja duljina reznica podloga za cijepljenje od baze donjeg nodija i gornjeg internodija je 1.050 mm, a rez na bazalnom dijelu najmanje je 30 mm ispod baze nodija.

Lozne reznice za korjenjake jesu dijelovi loze koji služe za proizvodnju loznih korjenjaka, a moraju imati na sredini gornjeg internodija reznice (uži promjer) najmanji promjer 3,5 mm, od baze donjeg nodija i gornjeg internodija najmanju duljinu 550 mm za *Vitis viniferu* 300 mm, a rez na bazalnom dijelu najmanje je 30 mm ispod baze nodija.

Lozni korjenjak jest dio loze s razvijenim korijenovim sustavom, necijepljen, namijenjen za sadnju na stalno mjesto ili za podlogu za cijepljenje; najmanjeg je promjera mjereno na sredini internodija ispod gornjeg izboja 5 mm, od bazalnog nodija s korijenovim sustavom do prvog izboja najmanje je duljine 300 mm, a za *Vitis viniferu* najmanje 220 mm. Svaki korjenjak mora imati najmanje tri dobro razvijena i pravilno raspoređena korijena. Podloga 420 A mora imati barem dva dobro razvijena i nasuprotno raspoređena korijena.

Lozni cijep nastao je međusobnim povezivanjem (cijepljenjem) dijelova vinove loze ili drugih loza, kojima bazalni dio ima razvijen korijenov sustav; korijenov je struk najmanje duljine 200 mm, s najmanje tri dobro razvijena i pravilno raspoređena korijena (podloga 420 A mora imati barem dva dobro razvijena i nasuprotno raspoređena korijena); spojno mjesto mora biti potpuno sraslo, pravilno formirano i čvrsto, s dobro razvijenim izbojem, kojemu bazalni dio iskazuje zadovoljavajuću dozrelost drva.

Za lozne cijepove proizvedene kartonažnom tehnikom izboj iz pupa plemke mora imati najmanju duljinu 300 mm te mora biti u potpunosti zdrav, bez vidljivih znakova napada bolesti ili štetoinja. Spojno mjesto loznog cijepa mora biti potpuno sraslo, pravilno formirano i čvrsto, a korijenov sustav mora biti dobro razvijen, s vidljivim prorastanjem kartona.

Najmanja tehnička čistoća loznog sadnog i reprodukcijuskog materijala u prometu je 96% po pakiranju. Tehničkom nečistoćom drži se sav materijal djelomično ili potpuno osušen, materijal koji je iskrivljen te materijal na kojem su vidljiva druga mehanička i fizička oštećenja.

Članak 5.

U kategoriju osnovni sadni materijal priznat će se sadni materijal proizveden cijepljenjem osnovnog materijala na osnovnom materijalu te sadni materijal proizveden cijepljenjem osnovnog materijala na certificiranom materijalu.

U kategoriju certificirani sadni materijal priznat će se sadni materijal proizveden cijepljenjem certificiranog materijala na osnovnom materijalu te sadni materijal proizveden cijepljenjem certificiranog materijala na certificiranom materijalu.

U kategoriju standardni sadni materijal priznat će se ostale kombinacije cijepljenja.

III. NAČIN PAKIRANJA, PLOMBIRANJA I DEKLARIRANJA

Članak 6.

Za pakiranje sadnog materijala upotrebljava se ambalaža od materijala koji su najprikladniji da zaštite sadni materijal od oštećenja pri prijevozu, rukovanju i skladištenju.

Svako pakiranje mora imati deklaraciju na ambalaži.

Članak 7.

Voćne sadnice mogu se pakirati pojedinačno ili u snopove po deset komada.

Sadni materijal, osim jagode, hmelja, loze proizvedene kartonažnom tehnikom i sadnog materijala u posudama, mora biti vezan u snopove. U jednom snopu može biti vezano do 500 komada sadnog materijala.

Sadni materijal hmelja pakira se u vreće. U jednoj vreći može biti do 800 komada reznica hmelja.

Sadni materijal jagode pakira se u snopove, kutije ili letvarice, što je osnovno pakiranje. U jednom snopu, kutiji ili letvarici smije biti do 1000 komada jagoda.

Lozni sadni i reprodukcijuski materijal pakira se pojedinačno ili u snopove, što je osnovno pakiranje, pri čemu je točno definiran broj komada u snopovima:

- | | |
|--|---------------------|
| 1. lozni cijepovi: | 25 komada; |
| 2. lozni korjenjaci: | 25 ili 50 komada; |
| 3. reznice plemki (s pet uporabivih pupova): | 100 ili 200 komada; |
| 4. reznice plemki (s jednim | |

uporabivim pupom) : 500 komada ili višekratnik;

5. reznice podloga za cijepljenje: 200 komada

6. reznice za korjenjake: 200 ili 500 komada.

Članak 8.

U jedan snop odnosno vreću, kutiju ili sanduk smije se pakirati samo sadni materijal iste vrste, podloge, sorte, starosti i kategorije.

Članak 9.

Pakiranje reprodukcijaskog voćnog i loznog sadnog materijala (plemki i podloga) te bezvirusnog sadnog materijala plombira se tako da se ne može materijal izvući iz snopa ni skinuti deklaracija na ambalaži bez oštećenja, ni vratiti u prvotno stanje.

Za plombiranje se mogu koristiti plombe od nebojenog bijelog lima ili odgovarajuće plastične sigurnosne vezice s nepovratnim mehanizmom.

Članak 10.

Snopovi osnovnog pakiranja sadnog materijala mogu se dodatno pakirati u odgovarajuću ambalažu (kartonske kutije, PVC vreće ili drugu ambalažu).

Članak 11.

Sadni materijal iz domaće proizvodnje deklarira se temeljem ovih dokumenata:

1. Uvjerenje o podrijetlu, kakvoći i autentičnosti nadziranoga sadnog materijala;
2. Svjedodžba o zdravstvenom stanju.

Proizvođači sadnog materijala dužni su podnijeti zahtjev za izdavanje deklaracije Zavodu za sjemenarstvo i rasadničarstvo (u daljnjem tekstu: Zavod) nakon izvršenog drugog stručnog nadzora. Zavod je dužan izdati deklaracije najkasnije za 15 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Zahtjev za izdavanje deklaracija podnosi se na obrascu broj 1., koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 12.

Sadni materijal iz uvoza deklarira se temeljem dokumenata izdanih od ovlaštene institucije zemlje izvoznice:

1. Certifikat o podrijetlu i autentičnosti vrste, sorte, podloge;
2. Certifikat o zdravstvenom stanju.

Uvoznici sadnog materijala dužni su podnijeti zahtjev za izdavanje deklaracije Zavodu, a uz zahtjev se prilažu dokumenti iz stavka 1. ovog članka.

Zavod je dužan izdati deklaracije najkasnije za 7 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Zahtjev za izdavanje deklaracija podnosi se na obrascu broj 1., koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 13.

Deklaracija na ambalaži mora biti od vodootpornog materijala i odgovarajuće boje. Svaka deklaracija na ambalaži koju izdaje Zavod ima redni broj.

Deklaracije na ambalaži, prema kategorijama, izdaju se u bojama sukladno članku 41. stavku 1. Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja ("Narodne novine", broj 131/97.).

Deklaracije na ambalaži izdaju se prema obrascu broj 2., koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 14.

Deklaracija uz otpremnicu izdaje se prema obrascu broj 3., koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 15.

O izdanim deklaracijama Zavod vodi evidenciju po obrascu broj 4., koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

IV. UVJETI DRŽANJA SADNOG MATERIJALA

Članak 16

Sadni materijal u prijevozu i trgovini drži se u uvjetima (trap, hladnjača i sl.) koji osiguravaju održavanje njegove kakvoće, zaštićuju ga od oštećenja i izdvajaju od drugih roba koje na bilo koji način mogu umanjiti deklariranu kakvoću.

Članak 17.

Sadni materijal koji se u trgovini na malo pojavljuje s golim korijenjem mora biti utrapljen u odgovarajući supstrat najmanje do visine korijenova vrata. Pri trapljenju moraju vidno biti razdvojene i označene vrste, sorte i kategorije sadnog materijala. Sadni materijal koji se u trgovini na malo pojavljuje u posudama mora također biti vidno odvojen i označen po vrstama, sortama i kategorijama.

Za tehničku kakvoću sadnog materijala na mjestu prodaje na malo odgovoran je prodavač.

Članak 18.

Lozni cijepovi i lozni korjenjaci u trgovini na veliko mogu doći s golim korijenjem i neparafinirani, pri čemu izboji iz plemke cijepa ili vršnog pupa korjenjaka moraju biti najmanje duljine 150 mm, a korijenje najmanje duljine 200 mm.

Članak 19.

U trgovini na malo lozni cijepovi i korjenjaci moraju biti prethodno obrađeni, to jest izboji prikraćeni na 2 - 3 pupa, vršni dio cijepa ili korjenjaka mora biti najmanje duljine 50 mm ispod spojnog mjesta ili baze izboja kvalitetno parafiniran, a korijenje mora biti prikraćeno na najmanju duljinu 150 - 200 mm. Tako obrađeni cijepovi pakiraju se u odgovarajuću kartonsku ambalažu, unutar ambalaže u plastične vreće ili folije, a korijenje je zasuto vlažnim supstratom.

Članak 20.

U trgovini na malo osnovno pakiranje - snop sadnog materijala loze i jagode može se na zahtjev kupca razvezati.

Deklaracija na ambalaži uvijek ostaje uz ostatak osnovnog pakiranja.

Na mjestu prodaje na malo može se naći razvezano samo jedno osnovno pakiranje određene sorte, klona, podloge ili njihove kombinacije.

Članak 21.

Proizvođač sadnog materijala može prodavati sadni materijal na mjestu gdje je dovršena njegova proizvodnja.

Članak 22.

Danom početka primjene ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o normama kakvoće, pakiranju, plombiranju i deklariranju sadnog materijala poljoprivrednog bilja ("Narodne novine", broj 53/91. i 55/96.).

Članak 23.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se od 1. srpnja 1999. godine.

Klasa: 011-2/99-1/67

Urbroj: 525-01-99-1

Zagreb, 26. svibnja 1999.

Ministar
mr. sc. Ivan Đurkić, v. r.

OBRAZAC broj 1.

(Naziv i sjedište proizvođača - uvoznika podnosioca prijave)

Upisni broj: _____

Datum upisa: _____

ZAHTJEV br. _____

za izdavanje deklaracija

Zavodu za sjemenarstvo i rasadničarstvo

Na temelju članka 11. i 12. Pravilnika o temeljnim zahtjevima o kakvoći sadnog materijala, načinu pakiranja, plombiranja, deklariranja i uvjetima držanja sadnog materijala ("Narodne novine", broj 56/99.).

ZA SADNI MATERIJAL

Red. br.	Vrsta	Sorta	Klon	Podloga	Klon	Kategorij a	Količin a	Porijeklo *
1	2	3	4	5	6	7	8	9

* Obvezatno upisati brojeve dokumenata iz članka 11. i 12. Pravilnika.

Za proizvođača/uvoznika _____
(ime i prezime)

Datum: _____

OBRAZAC broj2.

deklaracije:	Redni broj
Naziv i adresa proizvođača/ uvoznika:	Vrsta:
(klon)	Sorta:
Upisnički broj proizvođača/ uvoznika:	Podloga:
(klon)	Kategorija:

Zemlja podrijetla:	Br.
uvjerenja:	
	Br. komada:
	Rok
valjanosti:	

OBRAZAC broj 3.

Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo

broj deklaracije: _____ Redni

DEKLARACIJA broj _____

UZ OTPREMNICU

(Naziv i sjedište proizvođača - uvoznika)

Upisni broj: _____

Datum upisa: _____

Red br.	Vrsta	Sorta	Klon	Podloga	Klon	Kategorij a	Količin a	Porijeklo*
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Zemlja podrijetla _____

Broj uvjerenja/ certifikata o podrijetlu _____

Brojevi deklaracija na pakiranju od _____ do _____

[illegible]